

Warszawa, dnia 5 października 2004 r.

KANCELARIA SENATU
BIURO LEGISLACYJNE

Opinia do ustawy
o jednostkach doradztwa rolniczego (druk nr 801)

I. Uwagi ogólne.

Opiniowany akt prawny zmierza do ustawowego określenia organizacji i zasad działania jednostek doradztwa rolniczego, jako struktury, która ma wspomagać działania Państwa w zakresie realizacji polityki rolnej.

Dotychczasowa struktura doradztwa rolniczego nie jest jednolita. Na terenie jednego województwa mogą działać jednocześnie struktury podległe wojewodzie oraz ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi. To zróżnicowanie, ze względu na brak przepływu informacji i niejasne powiązania kompetencyjne źle skutkuje, zdaniem Rządu, na jednolitość i efektywność działania w tym zakresie.

U podstaw wypracowanej przez Sejm ustawy leży projekt rządowy z druku nr 2786.

Propozycja Rządu zmierzała do utworzenia szesnastu wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego podległych właściwemu wojewodzie, co zapewniłoby jednolitość strukturalną tych jednostek. Projekt przewidywał też utworzenie Centrum Doradztwa Rolniczego, które nadzorowałyby minister właściwy do spraw rozwoju wsi i które wykonywałyby zadania na rzecz wojewódzkich ośrodków doradztwa. Jednostki doradztwa rolniczego, w myśl projektu, miały być **państwowymi jednostkami budżetowymi**, realizującymi część zadań nieodpłatnie, mogącymi uzyskiwać środki finansowe z wydzielonej działalności gospodarczej, innej niż realizacja zadań, które miały wykonywać nieodpłatnie. Nieruchomości i pozostałe mienie dotychczasowych jednostek z mocy prawa miało stać się **mieniem w trwałym zarządzie** lub zarządzie odpowiednich jednostek po przekształceniu.

Sejm zmienił koncepcję przedstawioną w projekcie. Zasadnicze zmiany dotyczą rozwiązań instytucjonalno-organizacyjnych, finansowych oraz praw majątkowych.

Jednostki doradztwa rolniczego mają posiadać status **państwowych jednostek organizacyjnych** posiadających **osobowość prawną** (art. 2 ust. 2). Zgodnie z przepisami o

finansach publicznych państwowe osoby prawne, utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonania zadań publicznych, są tak jak i jednostki budżetowe podmiotami sektora finansów publicznych, jednak ta forma organizacyjna charakteryzuje się większym zakresem swobody gospodarczej i finansowej. Jednostki te prowadzić mają **samodzielną gospodarkę finansową** (art.11) i w myśl rozwiązań Sejmu, mają otrzymywać z budżetu państwa **dotacje podmiotowe** na wykonywanie zadań z zakresu doradztwa, w tym na utrzymanie jednostek i wynagrodzenia dla pracowników. Wynagrodzenia, w drodze rozporządzenia określić ma minister właściwy do spraw rozwoju wsi, podczas gdy projekt rządowy przewidywał obowiązywanie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w państwowych jednostkach sfery budżetowej, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77³ Kodeksu pracy.

W kwestii składników mienia dotychczasowych jednostek doradztwa – Sejm przyjął rozwiązanie polegające na przekształceniu nieodpłatnie z mocy ustawy dotychczasowych praw zarządu lub trwałego zarządu nieruchomościami **w prawo użytkowania wieczystego** a pozostałego mienia będącego w zarządzie – we własność właściwych jednostek. Ponadto, z mocy ustawy, jednostki doradztwa rolniczego mają zostać zwolnione z obowiązku uiszczania **opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego** nabytego w trybie przepisów ustawy.

Stosunkowo istotna zmiana dotyczy możliwości prowadzenia przez te jednostki działalności gospodarczej. W myśl projektu rządowego mogły one uzyskiwać środki finansowe z wydzielonej działalności gospodarczej innej niż realizacja ustawowych zadań tych jednostek. Zgodnie z sejmowym rozwiązaniem zasadą jest, że jednostki doradztwa rolniczego nie prowadzą działalności gospodarczej, z wyjątkiem usług, na których odpłatne wykonywanie zezwala im ustawa (art. 2 ust. 4).

II. Uwagi szczegółowe.

1. Do art. 2 ust. 1 pkt 2

Przepis ten, statuujący strukturę organizacyjną jednostek doradztwa rolniczego, w kontekście art. 19 pkt 2 oraz art. 22 ust. 2 i 3 budzi w moim przekonaniu wątpliwości, co do ilości wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego, które mają powstać. Z przepisu art. 2 ust. 1 pkt 2 nie wynika, że na terenie województwa może działać tylko jeden ośrodek doradztwa rolniczego a w przepisach art. 19 i 22 jest mowa o wojewódzkich ośrodkach doradztwa rolniczego właściwych ze względu na siedzibę dotychczasowych Regionalnych Centrów Doradztwa oraz o wojewódzkich ośrodkach doradztwa rolniczego właściwych miejscowo dla dotychczasowych wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego oraz

ośrodków doradztwa rolniczego. Jeśli zamiarem ustawodawcy jest utworzenie jedynie szesnastu wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego należałoby doprecyzować wskazane przepisy.

Propozycja poprawki

- w art. 2 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) 16 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego, których terytorialny zasięg działania obejmuje obszar województwa właściwego ze względu na siedzibę tego ośrodka, zwane dalej "ośrodkami doradztwa".";

Ponadto w powyższym kontekście należy wyjaśnić, jakiemu celowi służy w art. 22 rozbieżność na dwa przepisy (ust. 2 i 3) kwestii przejmowania uprawnień pracodawcy wobec dotychczasowych pracowników Regionalnych Centrów Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego oraz ośrodków doradztwa rolniczego.

2. Do art. 6 ust. 5

Przepis dotyczy opiniowania przez działającą przy jednostce doradztwa rolniczego Radę Społeczną Doradztwa Rolniczego zamiaru odwołania dyrektora jednostki doradztwa. Należy wyjaśnić, czy procedura ta dotyczy również dyrektora Centrum Doradztwa, co w obecnym brzmieniu przepisów wynikałoby z art. 6 ust. 4. Jeśli taka byłaby wola Senatu, należy poprawić przepis ust. 5.

Propozycja poprawki

- w art. 6 w ust. 5 skreśla się wyrazy "od wojewody";

3. Do art. 8 ust. 4

W przepisie tym zwalnia się jednostki doradztwa rolniczego z obowiązku uiszczania opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nabytego w trybie przepisów ustawy. Dotyczy to gruntów Skarbu Państwa (art. 20). Ustawy szczególne, dotyczące niektórych państwowych osób prawnych przewidują takie zwolnienia. Zwykle jednak ze zwolnienia takiego wyłączone są grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Przykładem są przepisy dotyczące jednostek badawczo-rozwojowych. Problem ten pragnę poddać ocenie Senatu.

3. Do art. 20

Przepis dotyczy przekształceń majątkowych. Nieruchomości Skarbu Państwa będące w zarządzie lub trwałym zarządzie dotychczasowych jednostek doradztwa stają się

nieodpłatnie z mocy prawa przedmiotem użytkowania wieczystego właściwych ośrodków doradztwa. Przepis ten został zmodyfikowany w stosunku do przedłożenia rządowego, co zostało omówione w części ogólnej. W tym miejscu należy wyjaśnić sprawę budynków, położonych na nieruchomościach, które mają być przedmiotem użytkowania wieczystego. Jaki będzie ich status prawny na gruncie nowego stanu prawnego, bowiem przedmiotem użytkowania wieczystego zgodnie z art. 232 Kodeksu cywilnego mogą być jedynie grunty stanowiące własność Skarbu Państwa. Z tych względów należy przede wszystkim zaproponować następującą poprawkę:

Propozycja poprawki:

- w art. 20 w ust. 1 w pkt 1, 2 i 7 wyraz "nieruchomości " zastępuje się wyrazem "grunty";

4. Należy zastanowić się, czy przekształcenia w zakresie praw majątkowych, o których mowa w art. 20 nie wymagają zastrzeżenia dotyczącego nienaruszalności ewentualnych praw majątkowych osób trzecich. Przepisy te wymagają również oceny z punktu widzenia procedury przewłaszczenia. Przepisy te są wyjątkiem od regulacji zawartych w ustawie o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którą zasobem nieruchomości Skarbu Państwa gospodarują starostowie a oddawanie w użytkowanie wieczyste wymaga zawarcia umowy w formie aktu notarialnego (tu decyzja wojewody bądź właściwego ministra). W praktyce stosowania ustawy może to rodzić szereg wątpliwości.

5. Do art. 22

Przepis dotyczy przejęcia uprawnień i obowiązków pracodawcy wobec dotychczasowych pracowników przez tworzone ustawą jednostki doradztwa rolniczego. W analogicznych sytuacjach w interesie pracowników stosowny przepis odsyła do stosowania szczególnych przepisów Kodeksu pracy, dotyczących przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę, dających w takim przypadku pracownikom korzystne uprawnienia a na pracodawcę nakładających określone obowiązki.

Propozycja poprawki:

- w art. 22 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

"4. Do pracowników, o których mowa w ust. 1-3, stosuje się przepisy art. 23¹ Kodeksu pracy.";

Sporządziła Hanna Kaśnikowska